

Pohjoismainen asumisbarometri 2023

Osaraportti 2 – Turvallisuus

TIETOA TUTKIMUKSESTA
Asumisbarometri julkaistaan useassa osassa, ja se perustuu tutkimukseen, jonka Kantar Sifo suorittaa vuosittain JM:n toimeksiannosta Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa. Kuhunkin tutkimukseen osallistuu yhteensä 4 500 satunnaisesti valittua 18–79-vuotiasta henkilöä. Osallistujien sukupuoli, ikä ja asuinpaikka ovat koko maata edustavia jokaisessa maassa. Tulokset ovat tilastollisesti merkitseviä.

Hyvät naapurit luovat turvallisuutta kameroita paremmin

MIKÄ LUO TURVALLISUUTTA ASUINALUEELLA?
JM:n POHJOISMAISEEN ASUMISBAROMETRIIN VASTANNEIDEN
IHMISTEN MIELESTÄ TÄLLAISIA TEKIJÖITÄ OVAT VALAISTUS,
SOSIAALISET KOHTAAMISPAIKAT JA HYVÄT SUHTEET NAAPUREIHIN.

Useimmat ihmiset voinevat asuinpaikasta ja -muodosta riippumatta olla yhtä mieltä tästä: elämän tärkeimpiin asioihin kuuluu, että ihminen tuntee olonsa turvalliseksi asuinalueellaan.

Tämän huomaa JM:n pohjoismaisesta asumisbarometrista: turvallisuutta luovia ilmiöitä, kuten turvallisia kävelyteitä koulujen ja päiväkotien lähellä, hyvää valaistusta julkisissa tiloissa, hyvin hoidettuja yhteisiä tiloja ja avoimia alueita arvostetaan tutkimuksessa todella paljon.

– Olemme määrittäneet hankkeessamme sosiaalisen kestävyysviiden eri näkökulman avulla, ja yksi niistä on turvallisuus, JM:n vastuullisuusjohtaja Maria Sandell kertoo. On mukava huomata asumisbarometrin vahvistavan, että asukkaat todella arvostavat samoja asioita, joita me pidämme keskeisinä uusien asuntoalueita rakennettaessa.

JM:n VIISI SOSIAALISEN VASTUULLISUUDEN NÄKÖKULMAA

- ✓ Turvallisuus ja yhteisöllisyys
- ✓ Terveys ja hyvinvointi
- ✓ Tavoitettavuus ja osallisuus
- ✓ Tasa-arvo ja monimuotoisuus
- ✓ Kestävä arkkitehtuuri

FOTO JOHNÉR

Maria Sandell,
vastuullisuus-
johtaja, JM

Lähialueelta toivotaan muun muassa eloisuutta ja avoimuutta. Ruotsissa tämä näkyy esimerkiksi orastavana toiveena saada alueelle niin kutsuttuja sosiaalisia kohtaamispisteitä (kahviloita, baareja, ravintoloita ja kulttuurielämyksiä).

– Mitä enemmän väkeä on liikkeellä, sitä turvallisempaa alueella on, toteaa ÅWL Arkitekter -toimiston maisema-arkkitehti Sara Revström.

Sara Revström,
ÅWL Arkitekterin
maisema-arkkitehti

ELÄMÄ JA LIIKE POSITIIVISINA TEKIJÖINÄ

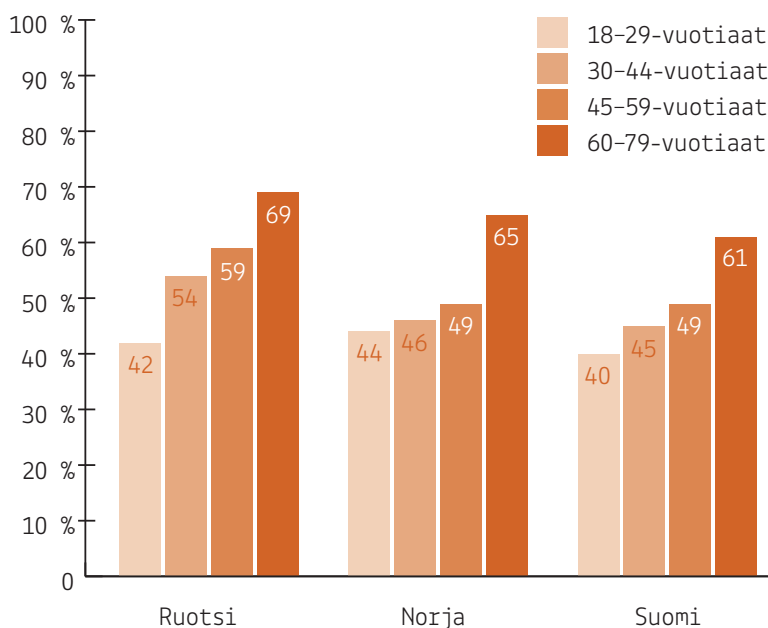
57 % kyselyyn vastanneista ruotsalaisista pitää hyviä naapurisuhteita tärkeinä turvallisuudentunteen kannalta. Alueella olevia kouluja ja päiväkoteja pitävät turvallisuutta luovina tekijöinä myös ne, joilla ei itsellään ole lapsia. Lasten eläväisyys ja liikehdintä tekevät asuinalueesta yksinkertaisesti eloisamman. Hyvät naapurisuhteet ovat erityisen tärkeitä yli 60-vuotiaille.

– Kun ikää tulee lisää, ihminen saattaa liikkua aiempaa vähemmän. Moni saattaa liikkua vain lähiympäristössään, ja silloin on erityisen tärkeää, että ympärillä on elämää ja liikettä. Näin ihmisellä on mahdollisuus kohdata eri sukupolvia ja osallistua erilaiseen toimintaan, toteaa Maria Sandell.

57 %

kyselyyn vastanneista ruotsalaisista pitää hyviä naapurisuhteita tärkeinä turvallisuudentunteen kannalta.

HYVÄT SUHTEET NAAPUREIHIN OVAT MINULLE TÄRKEÄ TURVALLISUUTTA TUOVA TEKIJÄ ASUINALUEELLANI

Sara Revström korostaa myös sen merkitystä, että alueella on valvovia silmiä, jotka seuraavat sitä mitä kulloinkin tapahtuu.

– Ihmisten ei pitäisi joutua olemaan yksin, vaan jokaisella pitäisi olla tunne siitä, että joku kuuntelee minua ja näkee minut tarvittaessa, hän sanoo. Kun ikkunoissa palaa valot ja parvekkeilla on väkeä, turvallisuudentunne kasvaa. On myös tärkeää, että asunnot, joissa on ikkunoita kadulle päin, ovat hieman katutasoa korkeammalla. Muussa tapauksessa ihmiset sulkevat herkästi verhot estääkseen ohikulkijoita näkemästä sisälle.

LÄHEISET IHMISET TÄRKEITÄ TURVALLISUUDENTUNTEEN KANNALTA

Pohjoismaisen asumisbarometrin mukaan yli 60-vuotiaat arvostavat muita enemmän sitä, että alueella asuu erilaisia demografisia ryhmiä ja että tarjolla on erilaisia asumismuotoja.

Perheen ja ystävien vetovoima kertoo myös siitä, että ihmiset kaipaavat yhteenkuuluvuutta. Tätä pidetään erityisen merkityksellisenä Norjassa, jossa reilu kolmannes vastaajista haluaa, että läheiset ihmiset myös asuvat lähistöllä.

VINKKEJÄ TURVALLISUUDEN LUOMISEEN NAAPURUSTOSSA

Järjestäkää piha- tai korttelitapahtumia, joissa naapurit voivat tutustua toisiinsa. Pihatalkoilla voi olla samanlainen vaikutus.

Kiinnittäkää huomiota alueen valaistukseen.

Onko se riittävän kirkas ja kutsuva – se on turvallisuuden kannalta oleellista erityisesti pimeään vuodenaikaan.

Sitoutukaa taloyhtiön toimintaan. Laatikaa omat kotisivut ja uutiskirje tai perustakaa Facebook-ryhmä asukkaita varten. Sitoutuminen ja viestintä ovat keskeisiä turvallisuuden kannalta.

Luokaa spontaaneja kohtaamispaikkoja tutustumista varten. Voitte esimerkiksi sijoittaa sisäpihalle pitkän pöydän, jonka äärellä on tilaa useammille ihmisille, tai pienten lasten leikkialueen, jossa vanhemmat pääsevät vaihtamaan kuulumisia.

Perustakaa puutarharyhmä, joka voi huolehtia yhteisen pihan kasveista. Se tekee pihasta viihtyisemmän ja luo yhteisöllisyyttä ja liikettä alueelle.

– Jos alueella on tarjolla laaja valikoima omakoti-, rivi- ja kerrostaloja sekä vanhusten asuntoja, kuten Myrvoll Stasjon Sydin alueella Osllossa, isovanhemmat muuttavat sinne mielellään voidakseen olla lähellä perheenjäseniään, sanoo JM Region Oslon maisema-arkkitehti ja projektikehittäjä Ellen Kathrine Fagerslett.

Mutta miten turvallisuutta luodaan? Miten sitä rakennetaan asuinalueille? Miten se kehittyy ajan myötä?

– Olemme nostaneet esiin erilaisia asioita, joiden avulla turvallisuutta voidaan luoda jo varhaisessa vaiheessa, Maria Sandell kertoo. Haluamme helpottaa asukkaiden kohtaamista ja kiinnostaa huomiota siihen, ettei alueella ole pimeitä nurkkia tai kasvillisuutta, jonka sekaan voisi piiloutua. Haluamme kohtaamispaikkoja, joissa ihmiset voivat tutustua naapureihinsa.

Suomessa on havaittu kiinnostusta tällaisiin turvallisuutta luoviin kohtaamispaikkoihin, kuten avoimiin alueisiin, puistoihin, leikkikenttiin ja kuntoilu- ja treenialueisiin.

– Me voimme arkkitehteina olla luomassa paikkoja, joissa ihmiset voivat tutustua toisiinsa, Sara Revström sanoo. Suunnittelemme asuinrakennusten pihoihin aina esimerkiksi pienten lasten leikkipaikkoja. Se on tietysti mukavaa lapsille, mutta ehkä sitäkin enemmän vanhemmille, koska tällaiset paikat ovat heille luontaisia kohtaamispaikkoja.

Hän kertoo myös, että ÅWL Arkitekter piirtää entistä useammin asuinrakennuksen pihaan myös pitkän pöydän, koska tällöin pihalla tuntuu olevan enemmän tilaa ihmisille. Naapurit voivat syödä pitkän pöydän ääressä yhdessä grillattua ruokaa tai istua pöydän ääressä ja työskennellä tietokoneillaan pihalla.

– Haluamme luoda spontaaneja kohtaamispaikkoja, ja niitä pitää olla joka pihalla useampia. Kun ihmiset tuntevat toisensa, yhteistyö on helpompaa ja ihmiset ottavat yhdessä vastuuta asuinalueesta.

”Kun ihmiset tuntevat toisensa, yhteistyö on helpompaa ja ihmiset ottavat yhdessä vastuuta asuinalueesta.”

Sara Revström, ÅWL Arkitekterin maisema-arkkitehti

Ellen Kathrine Fagerslett, maisema-arkkitehti ja projektikehittäjä JM Region Oslo

Anna Broberg, hankejohtaja, JM

YHTEISÖLLISYYTTÄ, EI VALVONTAYHTEISKUNTAA

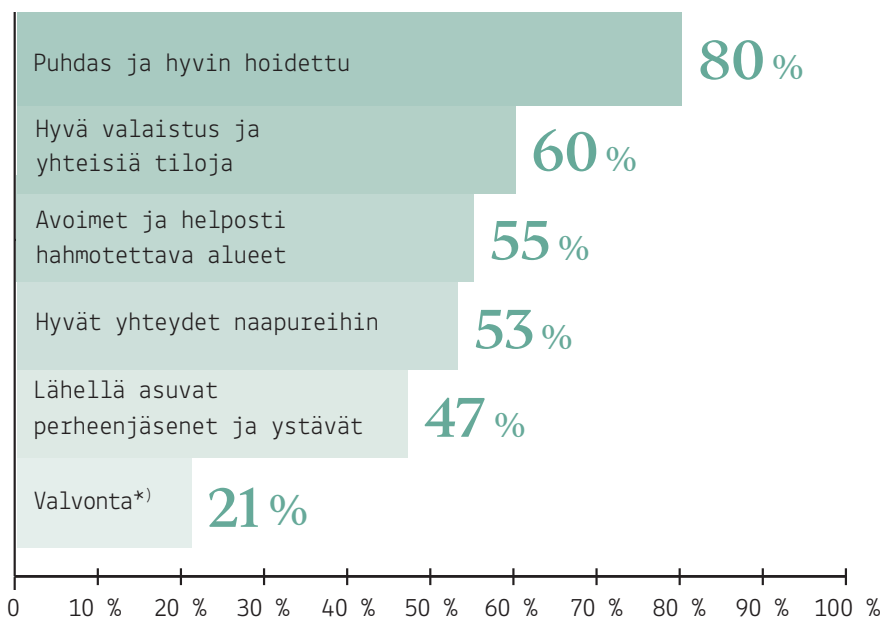
Valaistus on yhä tärkeämpi asia turvallisuuden kannalta. Lähes joka kolmannen (31 %) suomalaisen ja ruotsalaisen vastaus oli ”Erittäin tärkeää”. Myös JM:n hankejohtaja Anna Broberg pitää sitä yhtenä tärkeimmistä turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

– Oikeanlaisen valaistuksen löytäminen sisäpihoille vaatii jatkuvaa puntarointia. Pihalla on oltava valoisaa, mutta valot eivät saa häikäistä niitä, joiden ikkunat ovat sisäpihalle päin. Pihoilla on oltava riittävä määrä valaisimia, ja kiinnittämme paljon huomiota häikäisyn estoon. Korkealle sijoitettavat lamput olisivat helpoin ratkaisu, mutta ne saattavat häiritä melko lailla ensimmäisessä tai toisessa kerroksessa asuvia.

Lisävalvonnan tai vartijoiden läsnäolon ei sen sijaan juurikaan uskota luovan turvallisuutta. Vaikka jotkut haluavatkin kameravalvontaa omalle asuinalueelleen, kiinnostus on melko

MIKÄ LUO TURVALLISUUTTA ASUINALUEELLA?

Tätä mieltä ovat ruotsalaiset, norjalaiset ja suomalaiset vastaajat tekijöistä, joilla on merkitystä turvallisuuden kannalta.

*) kameroilla ja vartijoiden toimesta

pientä. Useimmat kaikissa maissa kyselyyn vastanneista eivät pidä sitä erityisen tärkeänä asuinalueen turvallisuutta lisäävänä tekijänä. Suomessa asiaan suhtaudutaan myönteisimmin, Norjassa kielteisimmin (27 % vs. 14 % pitää sitä jossain määrin tärkeänä).

– Voi olla tiettyjä tilanteita ja ongelmia, joiden takia tarvitaan valvontakameroita tai vartijoita, mutta uskon näiden ennemminkin aiheuttavan huolta ja pelkoa, ÅWL Arkitekterin maisema-arkkitehti Sara Revström sanoo. Ne viestivät alueen vaarallisuudesta. On parempi ja tärkeämpää luoda paikkoja, joissa ihmiset voivat tuntea olonsa kotoisaksi, olla ylpeitä asuinalueestaan ja ottaa siitä vastuuta.

Sara Revströmin ajatuksille löytyy vastinetta myös pohjoismaisesta asumisbarometrista. Kyselyyn vastanneet haluavat valvontayhteiskuntaa mieluummin luoda vahvoja paikallisyhteisöjä aivan pienimmälläkin paikallisella tasolla eli omalla asuinalueella.

JM:n Anna Broberg pitää viestintää aivan keskeisenä asiana, jotta uudella asuinalueella voitaisiin alusta alkaen luoda sellaista tunnelmaa, joka ajan myötä kehittyy turvallisuudentunteeksi. Kun asunnon voi nykyään ostaa jo vuotta tai kahta ennen sen valmistumista, on ennistä tärkeämpää heti alussa kertoa alueelle muuttaville, miten aluetta kehitetään ja mikä tulevia asukkaita odottaa.

– Rakensimmepa sitten kokonaisen asuinalueen tai vain yhden talon, meidän on muistettava, että rakennamme koteja ihmisille, Anna Broberg toteaa. Tämä on erittäin tärkeä muistaa.

”Rakensimmepa sitten kokonaisen asuinalueen tai vain yhden talon, meidän on muistettava, että rakennamme koteja ihmisille.”

Anna Broberg, hankejohtaja, JM

Onko sinulla kysyttävää pohjoismaisesta asumisbarometrista 2023?

LISÄTIEDOT:

Laura Saraste-Mäkinen

Viestintäpäälikkö, JM Suomi

laura.saraste-makinen@jmoy.fi, +358 400 764 148

Cristina Englund

Marknadsanalytiker

stina.englund@jm.se, +46 8 782 12 66

Raportin vastuhenkilö:

Heidi Ekberg, kommunikationsstrateg, JM AB

Toimitus:

Cristina Englund, marknadsanalytiker, JM AB

Heidi Ekberg, kommunikationsstrateg, JM AB

Laura Saraste-Mäkinen, viestintäpäälikkö, JM Suomi Oy

Kjell Kvarekvål, Direktør Kommunikasjon & Samfunnskontakt, JM Norge AS

Tuotanto: Mattias Dahlström & Kristin Djerf, Make Your Mark

Art Director: Helena Nilsson, Make Your Mark

Julkaisu: Kesäkuu 2023